

נראדה אור

פרשת ויגש תשפ"ב
גליון צו שנה ב
באר רבנו"ק מלעכוויטש קידיש

{ שניני אור }

בחסד ה' כי גדול עברו עלינו ימי החנוכה בהתרוממות ובשמחה, כמה רגשי התעלות חוינו יחד - בתפלות החמות, בהדלקות אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בשבת חנוכה, וביותר ביום זאת חנוכה, אשר לאור קריאת אדמו"ר שליט"א נחוג במחננו בהתרוממות רוח ובשמחה מיוחדת. ימי השמחה נחתמו בשמחה הגדולה בנישואי החתן החשוב שלמה בן הרה"ג חנוך לנדאו, שמחתם - שמחת כולנו.

מימי הוד שכאלו מוכרחים ליטול צידה לדרך - להאיר את דרכנו בימים הבאים, בליל זאת חנוכה ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א כי מהות אור הגנוז המאיר בימי החנוכה הוא גילוי אלקותו יתברך בעוה"ז עד לכדי ביטול הטבע, אין ספק שהטבע מסתיר בעדנו מציאות הבורא יתברך, מה גם שמחד גיסא תפקידנו לעסוק בכל תחום בהשתדלות טבעית, ומאידך גיסא להאמין שהשפע בא מיד הבורא יתברך ללא קשר להשתדלות - משימה לא פשוטה.

בליל שבת חנוכה הגדיר מרן אדמו"ר שליט"א בדברותיו שההשתדלות המותרת - לא פרוסה, אם בכל ענין, היא רק כזאת שאינה גורמת לנו להרגיש שהיא זו המביאה את התוצאה, ודאי שהאדם אינו יכול לפטור את עצמו מעשיית השתדלות נאותה, אך שידע שיותר מאשר עליו לעסוק בהשתדלות עליו להשקיע מח ולב להכיר ולהרגיש שההשתדלות אינה אלא כיסוי עלוב להנהגת הבורא יתברך המשביע לכל חי.

מפרשתנו ניתן ללמוד עד כמה אין להשתדלות כל קשר לתוצאה, כפי שהזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א דברי המדרש (רבה צא, א) על הפסוק וירא יעקב כי יש שבר במצרים, אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלקיו שבר - שברו, יעקב אבינו נמצא עם בניו בארץ ישראל כאשר בארץ יו רעב ובדרך הטבע זקוקים לרדת למצרים לקנות מזון, יעקב נוהג בהשתדלות אך הוא מאמין בכל לבו שכל השתדלותו אינה אלא כמילוי חובה ללא קשר לאשר הבורא יתברך מנהיג ומסובב - שברו על ה' אלקיו.

הוא שולח את בניו למצרים והדברים רק מסתכנים - המושל מבקש להביא את בנימין, יעקב ממשיך לנהוג בהשתדלות טבעית ושולח איתם מנחה לאיש אך הסיבוב רק גובר - המושל מבקש לקחת את בנימין לעבד ושוב השתדלות - יהודה נגש להתחנן לפניו אך האמת שמתחנן הוא לפני יצר כל - מבארים הספה"ק, המצב נראה נורא ולפתע הוצל מטהר - אני יוסף, וכי יש לכך קשר כלשהו להשתדלות!?

ובמאמר המוסגר - בשבוע שעבר צייטנו במדור זה דברי השפת אמת שהעושה השתדלות מתוך מחשבה שאכן היא זו שעוזרת, מניחים לו משמים להצליח בהשתדלותו ולאבד בכך את בטחונו בה' ל"ע, חשוב להדגיש שאין הכוונה שמריח הוא יותר מאותו המאמין שההשתדלות אינה מביאה את השפע, בסופו של דבר ודאי מקבל כל אחד בדיוק מה שנגזר עבורו, אלא שמניחים לו לטעות כאילו השתדלותו היא זו שהועילה. השם יתברך יעזרונו לבטוח בו באמת.

{ דברות קודש }

תשובה בשמחה בכל מצב שהוא

בכחו להתגבר, ועבודתו לידע שאין לו להביט כלל על העבר כי אם על ההווה אשר עתה רצונו יתברך להתגבר על הנסיון ובודאי נותן לו כח לזה, מחוי רב יהודה באותה וכו' באותו פרק באותו מקום שסובר בדעתו כי בתנאים אלו ובנסיגות כאלו א"א לו להתגבר, אמנם יש לו להאמין שבכל מצב מקבל משמים כח להתגבר ולשוב אל יוצרו.

וברמב"ם (הל' תשובה 1, 2) איתא בגודל מעלת התשובה אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה והיום הוא אהוב ונחמד וקרוב וידיד. כי אף אם נתרחק מאד ל"ע באם רק מחליט בהחלטה גמורה לעזוב דרכו ולשוב, נעשה מיד אהוב וקרוב להשם יתברך הרוצה בתשובת איש יהודי בכל מצב שהוא.

זהו ביאור המדרש שחורה אני ונאווה בנות ירושלים כאהלי קדר, כיוסף שנמכר לאהלי קדר וכו' וחזר וקנה את קוניו, כאשר יוסף הצדיק ירד למצרים מקום החשכות והטומאה ועברו עליו כמה וכמה נסיונות באופנים קשים ביותר, ואעפ"כ נתגבר על כל הנסיונות ומעומק השחרות והשפלות נתגלה נוי וקנה את קוניו שהכניע קלי מצרים, כמו"כ בכל איש יהודי אף אם יצרו מתגבר עליו ביותר ושרוי במקום שפל מאד בשחרות כאהלי קדר, יכול להתגבר ולגלות יופי נשמתו מעומק השפלות עד אשר יהא שובה את שוביו ויכניע כל כחות הרע.

ממילא יובן שעבודת התשובה גורמת שמחה ונחת רוח גדולים למעלה, כאשר הבורא יתברך רוצה בתשובה ובאיזה מצב ששרוי איש יהודי הקב"ה יושב ומצפה לו, א"כ ודאי כאשר זוכה להתרומם משפלות מצבו ולהתגבר על כל כחות הרע נגרם שמחה גדולה למעלה, אשר אף שהיה בשחרות ובחשכות נתגבר על הכל ושב אל יוצרו, ומטעם זה גופא צריך אף היהודי לשמוח בעבודת התשובה, בהתבוננו שאף בכל מקום ומצב שנמצא לא אבדה תקותו לשוב אל ה', ואדרבה בהיותו בשפלות משם דייקא מצפה הבורא יתברך לשובו אליו א"כ ודאי יש לו לשמוח מאד.

המשך בעמוד הבא <<<

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתם אותי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם (מה, ה). איתא בדברי שלום בשם מרן אדמו"ר האמצעי ז"ע אין ועתה אלא לשון תשובה (ב"ר כא, 1) כי התשובה יש לה להיות בשמחה ולא בעצבות, שאף בשעה שעושה היהודי חשבון נפשו ומכיר שפלות מצבו וכי יש לו לשוב אל ה' על אשר נתרחק במעשיו ל"ע, כל יפול מכך לעצבות שתביאהו להתרפות מעבודתו אלא יתחזק לבבו לשוב אל יוצרו מתוך שמחה.

יש להרחיב דבריו הק' דאי' במדרש (שה"ש א, לה) והובא בעבודת ישראל בפרשתו, עה"פ (שה"ש א, ה) שחורה אני ונאווה בנות ירושלים כאהלי קדר כיריעות שלמה, ר' יודן אומר כיוסף מה יוסף נמכר לאהלי קדר שנא' וימכרו את יוסף לישמעאלים, וחזר וקנה את קוניו שנא' ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כן ישראל יהיו שובים לשוביהם. ובגמ' (יומא פו:) היכי דמי בעל תשובה אמר רבי יהודה כגון שבאת לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה וניצל הימנה, מחוי רב יהודה באותה וכו' באותו פרק באותו מקום.

ביאור הענין דאי' ממרן הבעש"ט על הפסוק (דברים ל, ד) אם היה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך, משם דייקא, כלומר בכל מצב שנמצא אף אם הוא נידח מאד ל"ע, מאחר שכבר נפל ובא למצב זה עתה חפץ השם יתברך שדייקא משם ישוב אליו. כי האדם סבור תמיד שאף כי ודאי יש לו לשוב אל ה' הנה אם היו לו נסיונות אחרים ותנאים אחרים היה יכול לשוב, אבל במצב ה' השפל שנמצא וביותר שכבר ניסה כמה פעמים להתחזק ולא עלתה בידו, שוב אין לו תקוה לשוב ליוצרו ח"ו כי היצר ונסיונותיו חזקים ממנו. על זה אמר הבעש"ט משם דייקא דוקא במקום זה ובדיוק במצב זה מצפה הבורא יתברך שתשוב אליו, והרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו ובודאי בכחך להתגבר על כל הנסיונות וכחות היצר כאשר הם עתה.

זהו ביאור הגמ' היכי דמי בעל תשובה אמר רב יהודה כגון שבאת לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה וניצל הימנה, כי מאחר שכבר נכשל בחטא זה פעם ראשונה ושניה כבור שאין

חומר איסור העצבות והמרה שחורה

ועתה אל תעצבו (מה, ה). אמרו"ה הק"ה מוה"ר ברוך מרדכי נ"ע אמר, ועתה, אין ועתה אלא תשובה (ב"ר כא, 1), אל תעצבו, כי התשובה צריך להיות בשמחה. ואמר אדוני אבי בשם אביו רבינו זקני ז"ל הסימן אם הוא מלב נשבר או מעצבות ח"ו, כי אם התשובה מאמת ומלב נשבר הוא בעצמו גרוע מכל אדם. ואם הוא בעצבות, הוא ככעס על כל העולם, ואם בא אחד לשחוק ממנו הוא מלא כעס על מה שמבלבלין אותו.

ופעם אחד ראה אותי אבי מורי ז"ל שהייתי בעצבות והוכיח אותי מאד, אמרתי לו למה אתה מוכיח אותי כל כך על דבר זה, הלא יש לי הרבה דברים יותר גרועים מזה ואין אתה מוכיח אותי עליהם כל כך. והשיב לי, כשאתה עושה מה שאתה עושה יודע אתה שמה עבירה ואתה מתחרט, אבל על זה לא תעשה תשובה ולא תתחרט, והוא מדה גרועה מאד.

זקני סבא קדישא מהו"ר מרדכי זצוק"ל מלעכוויטש היה אומר בזה הלשון, שונא אנכי את הבעל מרה שחורה אשר הוא תמיד בעצבות, כן העיד הרב מוולעדניק ששמע מפיו [יזכר שמעתי מרדכי הגדול מורינו ה"ר מרדכי מלעכוויטש נ"ע שאמר בזה הלשון

אני שונא את בעלי המרה שחורה שהמה בעצבות תמיד כי אם העצבות מגודל העונות, שארית ישראל שער השובים"ם דרוש ד. ובאור ישרים (ה) בשם מרן הס"ק ז"ע מרה שחורה איז נישט קיין שחורה לא בזה ולא בבא, עור אמר שמתירא לנעת במלבושים של איש המרה שחורה]. אך אצ"ל היה אומר כי לא שחוק הוא שמחה ולא בכיה הוא עצבות, אלא הסימן כדלעיל. ודודי זקני ה"ק מוה"ר ז"ל היה אומר (עי' בית אהרן בסדה"ד ד), כי עצבות ומרה שחורה הוא בעצם עבירה כמו כעס, ולא כמו שהעולם חושבים שהוא רק מניעה לעבודה.

רבינו הגה"ק מוה"ר"ש מבראחי"ן ז"ע, דברי שלום

דרך התפלה וההגשה אליה

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באוני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה (מד, יז).
איתא במדרש (ב"ר צג, ט) ד"א ויגש אליו יהודה ר' יהודה ר' נחמיה ורבנן וכו', רבנן אמרי הגשה לתפלה ויגש אליו הנביא ויאמר ה' אלהי וגו' (מלכים א, יח, לו).

כפי מדת העבודות והיגיעה של האדם יתגלה אליו השי"ת בעבודתו ובתפלתו

יהודה רומז על איש יהודי הניגש בתפלה לפני הקב"ה, אין הגשה אלא תפלה, ואומר לפניו ית' בי אדני, הלא ש בי חלק אדנות שלך, ולכן אבקש ידבר נא עבדך דבר באוני אדני, זכני שאוכל לדבר לפניך דבורים של תורה ותפילה באופן שיהיה לנחת רוח לפניך, ויעלו ויתקבלו לרצון באוני אדני. ומה משיבים לו, ואל יחר אפך בעבדך כלומר אל יחר בעיניך בתחילת העבודה כשהנך מרגיש שאין העבודה בהירות כרצונך, כי כמוך - כפרעה - פרעה מלשון התגלות, כי כפי מדת העבודות והיגיעה שלך באמיתות הלב, כך יתגלה לך השי"ת.

מרוך הס"ק מלעכוויטש זי"ע

יבקש האדם שישמע ויבין את מה שמדבר בתפלתו בי אדני, בי יהיה אדני. ידבר נא עבדך דבר באוני אדני, פירוש בשעה שידבר עבדך דבר, היינו בעת שאתפלל, יהיה באוני אדני, פירוש באזניים בעיניך דבר, שאוכל לשמוע באוני מה שאני מוציא מפי. ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה, כמו שכתב בזוהר הק' (ויש רי.) ביתא דאתפרעו ואתגליין מניה כל נהורין וכל בוצינין.

מרוך אדמו"ר הזקן זי"ע

השי"ת נעשה אדון העולם ע"י שממליכו האדם על עצמו בתפלתו

מרמז על כל איש ישראל שנגש להקב"ה שצריך לחשוב בי אדני, ששלל ידי הקב"ה נעשה אדון העולם, פירוש על ידי שממליך את הקב"ה על עצמו, כי אין מלך בלא עם. וזהו תנו עז לאלקים, וישראל מפרנסים לאביהם שבשמים.

מרוך אדמו"ר מוה"ר א"א זי"ע

בתפלה צריך לקשר המחשבה עם הדיבור ואז פועלת היא למעלה

ויגש אליו יהודה, ובמדרש (ב"ר צג, ב) כי הנה המלכים נועדו עבור יחודיו (תהלים מזח, ג), זה יהודה ויוסף. תבינת הנה המלכים הם בגימטריא זה יהודה ויוסף עה"כ. והנה יהודה ויוסף הם יסוד ומלכות, תיקון הברית והלשון - מחשבה ודיבור, כי מלכות הוא דיבור ויסוד הוא מחשבה ועיקר היסוד הוא טהרת המחשבה. אמנם לתפלה צריך גם דיבור כי תפלה בלא דיבור אינה תפלה ואף שיש תפלה שמתפללים הצדיקים במחשבה בלבד, זה רק בבקשות מלבד התפלות הקבועות שהם צריכות להיות בדיבור ודוקא ולקשר הדיבור למחשבה. וזה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים סה, ב - ג) לך דומיה תהלה, כלומר דאכן אפשר להתפלל להשי"ת גם במחשבה. אך שומע תפלה זוה שתהיה התפלה בדיבור ובקול הנשמע, משום שעדיך כל בשר יבואו היינו כדי שיוכל כל אחד מישראל להתפלל, ומה שאין כן בתפלה במחשבה שרק הצדיקים יכולים לכון להתפלל כך.

וזהו ויגש אליו יהודה, יהודה הוא מלכות רומז לדיבור, ויאמר ליוסף שהוא מדת יסוד המורה על מחשבה, בי אדני ידבר נא עבדך - היינו כאשר בי אדני ורוצה אני לקבל עלי אדנות ועול מלכות שמים, צריך לזה דיבור דוקא, ורק ע"י הדיבור יוכל המלמך על עצמו את השי"ת. ומרומז זאת דס"ת של ויגש אליו יהודה הוא שיה, כי אף שהמחשבה גדולה והינה שורש עליון יותר מהדיבור מכל מקום בתפלה צריך להיות המחשבה והדיבור שיה ואז תהיה התפלה זכה ותתקבל לפני אדון כל.

והנה יהודה יוסף הוא בגימטריא מקו"ם ורומז למה שאמרו חז"ל (ברכות ה) כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזרו, היינו בי לחשוב האדם מה תועלת יש בתפלתו ומה יהיה אם אתפלל בלא כוונה, כי יש לכל אדם לידע כי תפלתו קובעת מקום, וכמו חבל ארוך כאשר מושכים בו למטה מתנוועע גם למעלה, כך היא התפלה כפי גודל כוונה והזיכוך למטה כך פועלת היא למעלה.

מרוך אדמו"ר מוה"ר זי"ע

העלאת המדות בכה האבות הקדושים

ויאסור יוסף מרכבתו ועל לקראת ישראל אביו גושנה וירא אליו ויפול אל צוארו ויבך על צוארו עוד (מו, כט).
ברש"י אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע. ידועים דברי הספה"ק עפ"י דברי המהר"ל שדרך הצדיקים להעלות כל האבות להשם יתברך ולכן בעת שנראה יעקב עם יוסף בנו אחר שנפרד ממנו כ"ב שנה ונתעוררה בקרבן האבה עצומה אליו, קרא קריאת שמע ומסר אהבה זו לאהבה את ה' בכל לבו ונפשו.
והנה היו שלא קבלו ביאור זה כי אהבת יעקב ויוסף בנו לא היתה אהבה חומרית ומה מקום לומר שהוצרך להעלות אהבה זו לאהבת אלוקי.

ביקדושא רבא בקודש פנימה באחת השנים שאל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לנוכחים במעמד לבאר דברי המהר"ל. אמר אחד השומעים: שמעתי לבאר ע"פ המעשה בהרה"ק מבראדיטשוב והרה"ק מליאדי שנשתדכו ביניהם, ובשמחת הנישואין בירך הרה"ק מבראדיטשוב להרה"ק מליאדי לחיים טובים ולשלום, השם יתברך יעזור לנו בגשמיות וברוחניות. נענה לו הרה"ק מליאדי מדוע מקדימים גשמיות לרוחניות, א"ל הרה"ק מבראדיטשוב הלא אף יעקב אבינו הקדים גשמיות לרוחניות בבקשתו ונתן לו לחם לאכול וגד ללבוש וגו' והיה ה' לי לאלקים. אמר הרה"ק מליאדי, וכי היאך תדמו גשמיות של יעקב אבינו לגשמיות שלנו. נענה הרה"ק מבראדיטשוב הלא אף רוחניות של יעקב אבינו א"א לדמות לרוחניות שלנו.

לפי זה יש לבאר כי אף שאין לנו השגה באהבת יעקב ליוסף בנו ואי אינה שייכת כלל לאהבת חומרית של אב לבנו, מ"מ לערך מעלתו של יעקב אבינו היתה אצלו אהבת ה' במעלה גדולה ויתירה מאהבתו לבנו, לכן שייך לומר שהעלה אהבתו לבנו שודאי היתה אהבה רוחנית לאהבתו להשם יתברך שהיתה במעלה יותר ויותר.

עוד אמר אחד השומעים: וכי באים לפרש ולהבין מעשיו של יעקב אבינו, כל ביאור מעשי האבות אינו אלא ללמד לנו דרכי העבודה, ואף ביאור זה בקר"ש של יעקב אבינו אינו מתוך השגה והבנה באהבתו ליוסף בנו, כי אם בדרך משל בכדי ללמד לנו שיש להעלות כל האבות הגוף לאהבת הבורא.

ביאר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: הנה כי כן שני התשובות נכונות, כי הבורא יתברך ברא את העוה"ז באופן שכל מציאותו משתלשל מהעולמות שלמעלה, ושורש הכל כביכול מהבורא יתברך עצמו אשר האציל אורו שנתלבש בעשר ספירות, ומהדרגות הגבוהות ביותר נשתלשל דרגה אחר דרגה עד שנתלבש בכל עניני העולם החומריים, כידוע דברי הבעש"ט במה שנא' בתורה בענין העריות חסד הוא (ויקרא כ, ז), כי כל אהבה שיש בעולם שרשה במדת החסד שלמעלה שנשתלשלה מרום המעלה עד עוה"ז באופן שיכול האדם להשתמש בה היפך רצונו יתברך, וכן כל מדה וטבע שבבריאה בכלל ובאדם בפרט שרשה ומקורה מהעולמות שלמעלה.

ובספרי תלמידי הבעש"ט נזכר כמה פעמים מעבודת העלאת המדות, בעת שנתעורר באדם אהבה או יראה שאינם מצד הטוב, יתבונן בעצמו שהרי שורש מדה זו למעלה באהבה ויראה רוחניים, ואם נתעורר בו אהבה גשמית ודאי יש לו לדבק עצמו באהבת ה' אשר היא שורש ומקור אהבה זו. אמנם כבר כתבו הצדיקים שאחריהם שאין עבודה זו שייכת ללא אהבה זיך נפשו וגופו עד שאין בו נטיה גשמית מצד עצמו, ממילא בעת שנתעורר בו אהבה גשמית יכול לבוא על ידה לאהבת ה', אבל אנשים כערכנו שאהבות חומריות עדיין שייכים לנו מעצם טבע הגוף אין לנו לעסוק בעבודה זו, ובעת שנתעורר בנו אהבה זרה ח"ו יש לבטלה ולא לעסוק בה כלל.
אמנם אף שבשעת מעשה שנתעורר באדם אהבה חומרית אין לו לעסוק בעבודת העלאת המדות, מ"מ בעת שיש פנאי בנפשו יתבונן בענינים אלו ששורש כל אהבה וכל מדה שבקרבן ממדות קדושות שלמעלה, ובאם יש בו אהבה לעניני הגוף כ"ק וק"ו שידבק עצמו באהבת ה' ותורתו אשר היא שורש אהבת הגוף וגדולה ועצומה יותר מאהבות החומר.

והנה האבה"ק היו מרכבה למדות הק' שזיכנו מדות גופם עד שנתבטלו לגמרי להשם יתברך, ובעבודתם נתנו כח לבניהם ובני בניהם עד עולם לזכך מדותיהם לבטלם להשם יתברך, כגון בעת שמקיים היהודי רצונו יתברך במדת החסד הוא מכח אברהם אבינו שזיכך מדת החסד ועל ידו יכול האדם להעלות מדת החסד לשרשה, ואף שודאי אין עבודתו במדת החסד כערך עבודת אברהם אבינו, מ"מ כפי שנתבאר שורש החסד ממקום אחד הוא וממילא עבודתו במדת החסד משתלשלת ממדת חסדו של אברהם אבינו וכן בכל המדות.

בזה יתבאר מה שפירש המהר"ל בענין עבודת יעקב אבינו שמסר אהבתו ליוסף לאהבת ה', כי אף שודאי אהבתו ליוסף בנו לא היתה כלל אהבה גשמית, מ"מ אהבתו ליצורו היתה במעלה גדולה ויתירה מאהבת בנו, לכן שייך לומר שקרא קר"ש בכדי למסור אהבת בנו לאהבת הבורא לפי ערכו.

ואף כי לפי ערכנו איננו משיגים כלל מהות אהבת יעקב אבינו לבנו, שייכת עבודה זו אלינו. כי עבודת יעקב להעלות מדת האהבה למעלה גדולה הימנה, נשתלשל לזרעו אחריי באהבות השייכות להם לפי כפי ערכם, שיוכל איש יהודי להעלות ולמסור אהבות גופו לאהבת ה' ועבודתו מכח יעקב אבינו שהעלה אהבתו לבנו לאהבת יצורו.

לפני התפלה צריך להתפלל ולבקש שיוכל להתפלל

ויגש אליו יהודה. אמרו ז"ל מצינו הגשה לתפילה. ויהודה לשון הודיה. רימז לנו התורה, כאשר ניגש הישראלי להקב"ה להודות ולהתפלל, ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באוני אדני, צריך על זה גופא להתחנן שיוכל לדבר דברים שיכנסו באוני אדני.

וכן אמרתי על מה שאנו אומרים בברוך שאמר, נהללך [כו'] ונגדלך ונשבחך ונפאריך ונמליכך ונזכיר שמך, וכי אנו מספרין מעשה לפני הקב"ה מה שנעשה לפניו. ואמרת כי הפירוש הוא דרך תפילה, נהללך, אנו רוצים להלל אותך, על כן תן בנו כח ושכל במוח ולב טהור שנוכל להלל אותך, וכן כולם. וכן פירש אא"ו רבינו הגדול מוה"ר שלמה חיים נ"ע זי"ע על הא דאמרנו ז"ל (ברכות ל) חסידים הראשונים היו שהיון שעה אחת קודם התפילה ומתפללין כדי שיכנו לבם למקום, כלומר היו שוהים שעה, ומתפללין באותה שעה שיוכלו אח"כ בתפילה לכוין א"ב לתב למקום, ודפח"ח.

האדם צריך לומר להשי"ת כי מה שאינו ראוי לעמוד בתפלה לפניו הוא רק מצד יצא"ו

ובשם הה"ק מו"ה ליב משפאלע הנקרא בפי כל שפאלע זיידע שמעתי, ויגש אליו יהודה, כשניגש איש הישראלי לפני הקב"ה, ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באוני אדני, תן לי רשות לדבר לפניך. ואל יחר אפך בעבדך, על מה שאיני ראוי והגון, כי כמוך, כמו שאתה בקרבי כמו שכתוב (דברים לו, ט) כי חלק ה' עמו, כפרעה, כן יש בי חלק היצר הרע. כי זה לעומת

זה עשה אלהים (קהלת ז, יד), וכל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו (סוכה נב), והיצר הרע אינו מניח לי לעשות רצונך. ודפח"ח וש"י.

רבינו הגה"ק מוה"ר ש מבראהין זי"ע, דברי שלום

המשך מעמוד הקודם

זהו מאמר מרוך אדמו"ר האמצעי ועתה אל תעצבו, עבודת התשובה הנרמזת בתיבת ועתה יש לה להיות בשמחה, כאשר היה דבר יוסף הצדיק לאחים ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם, שכל תכלית ירידתו למצרים מקום שפל להחיות עם רב, כמו כן כאשר נפל ל"ע איש יהודי לכל מצב שהוא יש לו עתה תפקיד מיוחד במצב זה דייקא, להכניע כל כחות הרע ולגלות יופי נשמתו מתוך שחרותו ושפלותו.

באים עתה לקראתינו ימי השובבים אשר עיקר עבודתם בשובה וביטול תשוקות הגוף להשם יתברך מתוך שמחה, כאשר למעלה נגרם שמחה גדולה ונתת רוח מעבודת בני ישראל בימים אלו שמקייבים רצונותיהם ותשוקותיהם להשם יתברך.

יעזור השם יתברך שנוכח לשוב אל ה' באמת ובשמחה ונוכח לכל ההשפעות טובות בגשמיות וברוחניות ולביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

רעוא דרעיון ויגש תשע"ז

הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע

ו' טבת תרנ"ט

[ב]

והיה עקב תשמעון - הסוף יהיה שכל ישראל ישמעו להקדוש ברוך הוא, ועקב לשון סוף, שסוף יהיה שתשמעון את המשפטים האלה.

דברי יחזקאל עקב

המשך פרק בצל צדיקים

רבו המובהק של רבינו היה כאמור, הרה"ק ר' שלום מבעלזא, על אחת מנסיעותיו לרבו זה סיפר בנו הרה"ק ר' אברהם שלום מסטראפקוב כי שכר רבינו עגלה ושילם עבור כל המקומות בתנאי שלא יעלה נשים על העגלה, למעשה עמדה אשה על אם הדרך והעלה אותה הבע"ג באומרו לרבינו 'אתם החסידים אין לכם רחמנות', מיד קפץ רבינו מן העגלה ופסע רגלית אל בעלזא והגיע סמוך לשקיעה ממש. בהגיעו לבעלזא קיבלו הרה"ק בחביבות יתירה יותר מן הרגילות, הבין רבינו שהרגיש רבו הק' את שארע עמו בדרך, לאחמ"כ אמר 'איך ווייס דאך אז דער טאטע האט מען אפגעמופת'ט... [בהיות שנסע לבעלזא] אבל טעם כזה בראש השנה כפי שהרגשתי בשנה זו כבר לא הרגשתי זמן רב.

מלבד זאת נסע לצדיקים רבים נוספים עד שהעיד על עצמו שזכה לראות ולהסתופף בצילם של מאתיים חמשה וששה צדיקי אמת, ביניהם צדיקים נסתרים, אחד מהצדיקים הנסתרים שפגש היה כשביקר בעיר הקודש צפת וטבל במקוה האר"י, שם ראה איש שטבילותיו יפות הן ודלק אחריו, אך הלה היה זריז והתחמק ממנו, רבינו הלך לבקש את מקום מגוריו ועד שמצאה שמע שעזב הוא את ביתו ועקר לעיר ביריה מיד עם שובו מטיבילתו ביום האתמול, מיד במוצ"ש רכב רבינו לביריה למצוא את איש הפלא, אך בהגיעו לביריה נאמר לו שתיכף במוצ"ש נסע האיש מזה. לאחר פטירת הרה"ק מבעלזא הסתופף בצילו של הרה"ק ר' אשר מראפשיץ ואמר עליו רבינו 'הכרתי רבי שדברי תורה לא נשמעו כמעט מפיו, אך בני מעיו רתתו מפחד ה' והדר גאונו'. לעומת זאת אמר עליו רבו 'אברך זה, חצי עולם ניהרו אליו, ואילו יסכים לערב אפילו שקר קטן בהנהגתו ניהרו אליו כל העולם.

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א כי בהיות רבינו עלי אורח עבר פעם דרך בערוז'אן, שם התגוררה בתו של הרה"ק מראפשיץ הרבנית א"ח להרה"ק ר' פייבוש מבערוז'אן בעל 'השפת אמת' זי"ע.

נכנס רבינו אל ביתה לכבוד בתו של רבו הק', וישב בראש השולחן כשהיא יושבת לצדי השולחן בקצהו השני, בתוך הדברים לא שמעה הרבנית את דברי רבינו על כן הטתה עצמה מעט לשמוע את דבריו, אולם רבינו קפץ כמי שנשכו נחש ונתע לאחוריו, בהפטריו 'טאקע די הייליגע רב'ס טאכטער, אבער פארט א בת ישראל - אכן, בת של רבי הקדוש היא, אבל עדיין בת ישראל היא...'

אחר הסתלקות רבו השני מראפשיץ נסע להרה"ק ר' צבי הירש מרימינוב, פעם בשאיבת מים שלנו קרא רבינו ואמר

ברכת מזל טוב שגורה בזאת מעומקא דליבא אל מעלת כבוד מורינו ומאורינו המעמידנו כנתיבות יושר העיון מסור בלב ונפש לכל אחד ואחד חריף ובקי משנתו קב ונקי
הרה"ג ר' נפתלי צבי הלוי ואזנר שליט"א
ראש הכולל
לרגל שמחת לבו כהולדתו בתו למז"ט
יה"ד שייכה לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח באין מחסור כל
בברכה נאמנה
אברכי נולד נהר השלושה

לסובבים 'כאן לא הולך אדם בעל נשמה, אלא נשמה בתוך נשמה', אף מביא בספרו הק' דברי תורה משמו.

על אודות הסתופפותו בצל הרה"ק מרוז'ין אמר רבינו כי הסתיר עצמו ולא גילה את זהותו, מכיון שכששבתו במחיצתו אנשים גדולים ובעלי מדרגה התאמץ להסתיר את מדרגותיו ביותר, על כן בנסיעה זו היתה לו הנאה מיוחדת כי מלך ביופיו תחזינה עיניו, אבל בפעם אחרת שנסע כבר הכיר בו הרוז'ינער והסתיר מדרגותיו על כן לא זכה לראות את מדרגותיו. כמו"כ כשהפצירו בני העיר 'ראולא' - מקום מגורי ורבנות חותנו השלישי שימלא מקום חותנו בכתר ההוראה ולא אבה הלכו להרה"ק מרוז'ין ואמר הרה"ק כי משמים ממתניים זמן רב לפסקיו והוראתיו, ומקווה שיתקדש שם שמים שעל ידו.

כמו"כ העיד בנו הרה"ק מסטראפקוב שלא עבר על אביו אפילו יום אחד שלא דיבר אודות הרה"ק ר' צבי הירש - ה'עטרת צבי מזידיטשוב זי"ע.

קיום התהלך בארץ

לשוח ולספר על גדולתו וקדושתו של רבינו יכלה הניר והם לא יכלו, על כן נמקד את אלומת האור בנסיעתו של רבינו לארץ הקודש בשנת תרכ"ט, על אודותיה מסופר שכששב מארה"ק הבחין במספר אנשי שלומו המשוחחים ביניהם בהתלהבות, כששאל על מה משוחחים הם ענו שעל אודות השתדלותו הנמרצת של רבינו בארה"ק להדפיס את הספר 'אור החמה' על 'זוה"ק להגה"ק ר' אברהם אזולאי בעל 'חסד לאברהם' נענה רבינו ואמר, 'אכן כן, פעלתי גם זאת בהיותי בארה"ק אמנם המטרה האמיתית שנסעתי ומה פעלתי שם זאת לא ידעו עד ביאת גואל צדק'.

כשנסע רבינו בספינה הבחין בו אחד הנוסעים כי אדם רם מעלה נמצא ביניהם ולאחר ששמע את שמע האיש - רבינו נתן בידו אגרת שלומים והמלצה לידידיו בארה"ק, אולם רבינו ששם בה' מבטחו ולא אבה לפנות אל רהבים זרק את המכתב למי הים, כי הצדיקים ליבם ברושתם ומאמין בחי עולמים וזורע.

עם הגיעו לארה"ק שם פעמיו אל עיר האבות חברון בהגיעו לשם קיבל רבינו אגרת שלומים מהרה"ק ר' אלעזר מנדל מלעלוב, רבינו ראה את המכתב ואמר, צדיק כזה הידוע לכתוב אגרת פלאית זה יושב בירושלים, [ע"פ עדות השליח נכתב במכתב רק אותיות א"ב ללא סדר מסוים הנראה לעין גשמת]. מיד נסע רבינו לירושלים, בשערי ירושלים כבר המתינו לבואו רבים מאנשי ירושלים בבגדי שבת כשהרה"ק מלעלוב עומד בראש הממתניים.

זקני ירושלים מעידים כי באותו הזמן השתוללה מגפה נוראה בעיר הקודש וכאשר הופיע רבינו בשערי העיר נעצרה המגפה, בירושלים התאכסן רבינו אצל הרה"ק ר' אלעזר מנדל זי"ע, משם עלה לעיר הקודש צפת ת"י, בדרכו לן על יד טבריה, בני העיר העריכו שרבינו יגיע בשערי עירם בצהרי היום, אך למעשה הגיע רבינו אל העיר עם הנטו צללי חמה, כשהגיעו סיפרו המלווים כי עצר רבינו את חמורו על אם הדרך באחת ההרים, ועמד להתפלל שם בדבקות נפלאה זמן רב, כששמע זאת רבי שמואל העליר - הפליא במאד את קדושתו והרגשתו, באמרו שמקום זה מקובל כהמקום שבו הטמינו את אפר הפרה אדומה.

בעת שהותו בטבריה בקש לטבול במקוה שבביהמ"ד דחסידי 'סאזיגורא' בעיר אך ביקש שהמים יהיו חדישים לגמרי שלא טבל בהם איש, השמש קיים את הבקשה אך בליבו התפלל על ההוראה המזורה, על כן קפץ אל בור המקוה בבגדיו ועלה אל גג המקוה להתייבש. לאחמ"כ קרא אל רבינו שהמקוה מוכן, לא עבר זמן רב ורבינו קורא בשמו

ושאלו בתקיפות מיהו שטבל לפניו במקוה, נענה השמש ברעדה שהוא טבל בעצמו, נתן עליו רבינו קולו 'אמור לי, יש לך ילדים?! השיב הלה בשלילה הבטיח לו רבינו כי לפקודת השנה יהיה לו בן, כמובן דבר אחד מדבריו לא נפלדו ריקם. רבינו הקים את הביהמ"ד הידוע בצפת בשליחות אביו שחפץ היה שיהיה לו ביהמ"ד אשר משם יעלו כל תפילותיו, ואף נמנע מלבקר במירון בהיות שאביו הק' כתב לו באגרת שלומים שלא לנסוע למירון, ולפלא היה כי אינשי דלא מעלי שרו אנשים ישמעאלים וחרבם בידם ע"מ ללכוד את רבינו על אם הדרך ובזכות שמעו לדברי אביו ניצל מזה וחיוו היו לשלל.

על שלושה העולם עומד

בשלושת עמודי העולם היו רבינו מיוחד, גאון הגאונים היה וכל מכמני התורה נהירים לפניו כשבילי דצאנו ושינאווא. התמדתו היתה להפליא, העיד איש אחד שהיה אצלו בשמיני עצרת ושמה"ת שבמוצאי שמח"ת - עם תום שלושה ימי עבודה רצופים כמעט ללא שינה אמר רבינו למשמשי שיוציאו כל איש מעליו כי חלוש הוא, האיש נחבא שם וראה שאחר שיצאו כולם הוציא רבינו הגמ' וישב ללמוד בקול נעים עד אור הבוקר.

אף תפילתו היתה מתוך גיעה רבה ועצומה ודרכו היה שבעת תפילתו היה מכה ראשו בחזקה על הקיר ואמרו תלמידיו כי בכל דפיקה כזאת נדמה היה כי תיכף יחלק ראשו לשנים, פעם אחת דפק ידו במסמר התקוע בשולחן ולא חל והרגיש מאומה מן הדם הרב שזב מידו.

כמו"כ ידועה צדקת פזונו הרבה לכל דבר שבקדושה והמשיך את דרכו הנאדרה בקודש של אביו בדבר זה, רבות ניתן עוד לשוחח מזיו קדושתו, מופתיו המרעישים ודרך האמת שדבק בה רבינו אך קוצר היריעה אינה מאפשר להאריך בכך ואי"ה עוד חזון למועד.

לסיום, סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א כי רבינו הקפיד כאביו הקדוש שלא ילכו הנשים עם פאה נכרית לראשם, אחת מבנות משפחתו הלכה עם פאה לראשה, רבינו דבר אליה דברי מוסר היתכן כדבר הזה, החציפה האשה פניה ואמרה לרבינו וכי מנין הנכם יודעים?! אמר לה רבינו שכתבה התורה בפרשת ערכין והעמיד הכהן לפניו והעריך אותה, וכי היאך מביט הכהן על האשה, ללמדנו בא שאין צריך הכהן להסתכל אלא מה שצריך הכהן לראות מגיע לעיניו אף ללא הבטה.

נרכת

ידידינו הרה"ח אלימלך בוכנר שליט"א

לרגל שמחת פדיון הבן לנכדו בן לחתנו הרב מנחם דוד נייילינגר הי"ו יזכה לרווח רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

שמחו בה' וגילו צדיקים

בהדרת כבוד ובהדרת קודש הננו לשגר בזה ברכת

מזלא טבא קדם הוד

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל השמחה השרויה כמען קדשו

בהולדת הנכדה

בת להרב"ג הרה"ג ר' נפתלי צבי הלוי ואזנר שליט"א

יעזור השי"ת שמשמחה זו יושפע שובע שמחות

וכוס ישועות על כל ישראל ויזכה כ"ק מרן

שליט"א לראות רוב נחת מכל יוצ"ח לאורך ימים

ושנים טובות

ונגד זקניו כבוד

ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל בן פדהצור. ילמדנו רבינו, נר חנוכה שהותיר בו שמן ביום הראשון מה יעשה בו בשני? כך שנו רבותינו נר חנוכה שהותיר בו שמן בראשון יוסיף בו כל שהוא, ומדליקו ביום שני, ואם הותיר ביום שני מוסיף עליו ביום השלישי ומדליקו, וכן בשאר הימים, אבל אם הותיר ביום שמיני עושה לו מדורה בפני עצמה ומדליקה, למה? כיון שהקצה למצוה אסור להשתמש ממנו.

לא יאמר אדם איני מקיים מצות זקנים, הואיל ואינן מן התורה, אמר להם הקדוש ברוך הוא בני, אין אתם רשאים לומר כך, אלא כל מה שגוזרים עליכם תהיו מקיימין שנאמר ועשית וגו' על פי התורה אשר יודוך וגו' ע"ש במדרש תנחומא (פר' נשא).

ילמדנו רבינו נר חנוכה שהותיר. נרות החנוכה נמוגו, הפתילות כבר נשרפו, השמן כלה, אף המנורה מצוחצחת וארוזה לשנה הבאה, אך ילמדנו רבינו. רבותינו הצדיקים שבכל דור ודור, למדו נא אותנו, היאך משאירים את אור החנוכה בקרבנו, היאך מאירים את לילי טבת הארוכים באורם של נרות חנוכה!?

ביום השמיני עושה לו מדורה בפני עצמו. כשמקדשים את יום השמיני ועצרת תהיה לכם, שמיני רגל בפני עצמו, סגולה ושמירה היא לאורם של נרות החנוכה, זאת חנוכה - זאת היא החנוכה! כי מטרתם של נרות החנוכה היא להאיר את הימים שלאחמ"כ, על ידי שמאירים את יום השמיני ועושים לה 'מדורה בפני עצמה' על ידה מקצים למצוה מקום בנפשנו וליבנו.

ביום זאת חנוכה העעל"ט זכינו והאיר לנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מהות עבודתנו ב'מותר השמן שבנר', מה זוכים אנו בימי החנוכה, ומה נעשה בכדי שאף עם חלוף ימי החנוכה יאירו את כלי נפשנו אור הגנוז שבל"ז הנרות.

נזכה לעלות בסולם העולה בית קל לעשות המצוות בפועל באופן נעלה ומרומם יותר ויותר.
הרצון לרצון...

בל נשלה עצמנו, לא תמיד שורר רצון בליבנו לקיום רצון השי"ת, לעיתים, ולעיתים קרובות... לא מוצאים אנו בעצמנו אפילו חשק ללימוד התורה וקיום המצוות, יושב חשך אנו ולא עולה בקרבנו הרצון והתשוקה לעבודה, וכי אבד שברנו ובטל סיכונינו?! לנו לא ניתן נחלה בבית עובדי השי"ת!?

חלק היהודי בעבודה - הרצון

א"ב בדברי חיים (כי תבוא הכנה לה', ועוד), דחלק היהודי בעבודתו היא הרצון והתשוקה לעשיית המצוה שכן מעשה המצוה עצמה - אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, רק החשק והתשוקה היא בדינו, ומי משמיה' דמרן הס"ק מלעבויתש זי"ע עה"פ 'בראשית ברא אלה-ים, בראשית הוא בחי' הרצון - מהשבה קדומה, והוא הוא מה שברא אלקים, רק בשביל תשוקת איש ישראל לקיום המצוות ולעשות רצון השי"ת כדאי הוא לבורא ית' לברוא עולמו. גוטע פריינד! בואו, תנו יד ליד ופצחו במחול! טללי נוחם ותחי בחשכות עקבתא דמשיחא. מה יקר בעיני השי"ת הרצון, כמה יושב הקב"ה וממתין על תשוקתנו אליו, כל מטרת בריאת העולם היא בשביל רצון זה, כמו שהתבטא מרן אדמו"ר שליט"א בתוך דבריו, 'מחדש הקב"ה את הבריאה מדי יום ביומו בשביל תשוקת היהודי כשנעור משנתו לקיים רצונו', כשאתה עוד ישן על מיטתך עומד השי"ת ומביט עליך, כן כן, עליך! מכל מלארדי הברואים שברא בעולמו מתבונן הוא דווקא בך, מתי יקום בני האוהבי ויתמלא ליבו חשק לעבודתו.

'הריני מקבל על עצמי לשמור פי ולשוני מדברים בטלים ומרכילות וליצנות ומלשון הרע הרע ותסייעני בזה'. הנהגותיו הקדושים של רבינו הגדול אשר לו דומיה תהלה מרן אדמו"ר הוקן זי"ע שקבעם, הם כנר לרגלנו, דבריו חיים וקיימים על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו, רבינו הזקן מורנו לומר מדי יום תיכף לקימה נוסח זה, הוראה זו דורשת התבוננות, בדברות הקודש יומא הדילולא רבא נשמעו במשך השנים בסגנון אחד אודות הנהגות הקודש כי בדייקא כתב רבינו הגדול הנהגות הנראות פשוטות שכן דיבורים אלו הם יסוד מוסד ומיניה לא תזוע.

אך הנהגה זו - לשמור פיו ולשונו מכל דיבור בטל וכדו' וכי לא בשמים הוא? גם בעלי המדרגות שבדור לא יכולים להעיד על עצמם כי שומרים את פיהם מדברים בטלים, אך לאחר למעלה מארבעים ועוד מאה נעמוד על דעת רבינו ע"פ התורה אשר יורוך שעבודתנו בעת השכמת הבוקר הוא התשוקה והחשק לסור מרע ועשה טוב באופן הנעלה ביותר - היא התכלית והיא המטרה, בתשוקה אמיתית יום ביומו

... על אף שחושב אתה שהנה חלפו עברו ימי החנוכה ולא נותר בידך מאומה מן האור הזה, אך הרצון, הרצון קיים גם קיים ממנה תקשור כתר להשי"ת, כתר שינצנץ למרחקים, אבני החן שבה יקשטו את כל רצונותיך אף הנמוכים ביותר ...

ניין מיון קינד - לא בני! אומרים הצדיקים:

אף את הרצון בעצמו בורא השי"ת ומכווחו הכל, אך את הרצון לרצות - זה נתן לנו, והארץ נתן לבני אדם, רצונותינו לרצות זה תכלית בריאתנו. טעם הדבר שעיקר הבריאה היא הרצון כתב בדברי חיים כשם חכם אחד מתלמידי הבעש"ט, שרצונו הקדום של השי"ת היה לברוא עולם שיש בו בחירה - באם רוצה מקיים מצוות וכאם אינו רוצה ח"ו אינו מקיים, אך רצונו הקדום היה שיקיימו מצוותיו ויעשו רצונו, אך בכדי שיהיה הסתר ובחירה העתיק מרצונו בכדי שיברא עולם עם הסתר פנים ובחירה. כשיהודי מעורר בקרבנו רצון - ואפילו כל שהוא לדבקות בו ית' מגלה הוא כזה הרצון הקדום שהיה לבורא בעת הבריאה ומעורר תענוג ושעשועים למעלה עד אין קץ ושיעור.

עולם הזה על שלל פיתויו כה קורץ הוא, תענוגיו הגשמיים מפתים כל כך, והנפילות כה כואבות, רוצים אנו, עזה כמוות הרצון לדבקות, ומהצד השני מושכים אותנו, קורעים אותנו כוחות הרע לגזרים, חשים אנו כי לא נותר בידינו מאומה, הולכים אנו ברחוב ושמירת העינים קשה היא במאד, יושבים

אנו בבית המדרש, הגמרא פתוחה, החברותא לומד בעוז ואילו אני, ליבי סתום...

איין מינוט - רגע אחד של התגברות... שבריר שניה של גילוי הרצון האמיתי שבקרבך, בשבילה נברא העולם! כדאי היה להשי"ת לברוא את כל העולמות העליונים ואף את העולם הזה עם כל הרשעות והרוע שבה בכדי שתגלה בנפשך ובעולם כולו את הרצון הפנימי והעליון של הבריאה, מברר אתה מכל רצונות העולם הזה את רצונו ית' - שותף אתה למעשה בראשית, בורא אתה עולם חדש! בימי החנוכה מתגלה רצון זה:

בימים טובים שמן התורה הם מתערה עלינו רוח ממרום ומתעוררים אנו ביותר לדבקות בו ית', ולאחר מכן עלינו לעמוד בכדי להותיר את רישומם בנו, אך יומי החנוכה שתקנו לנו חכמינו ז"ל, בה מעלים אנו להשי"ת אף את הרצון לרצון, ואפילו אם הרצון עצמו נשאר מכוסה ונסתר מעמנו מ"מ הרצון לרצון הרי היא מגולה בלב כל אחד ואחד.

יו"ט חנוכה שנתקן בדורות האחרונים על ידי החכמים שגילו כי אף הרצון עצמו נעלם, ואף בדורות השפלים כשאין בידינו אפילו רצון, מ"מ ברוב קדושתם גילו רצון עליון וקדום שעדיין לא נתגלה בכל תר"ג המצוות עד עתה, שכל יהודי בכל מצב ובכל דור יש בו נקודת רצון פנימית שאינה מסתלקת לעולמי עד, רצון פנימי זה אינו חלוק ונפרד מאחרותו ית"ש אלא לעולם מודה הוא שיש מציאות הבורא.

המצוה האחרונה מו' מצוות דרבנן היא נר חנוכה ובה נשלם מנין כתר המצוות, כי כמצוה זו נתגלה כתר כל הכתרים, רצון כל הרצונות, מתגלה כי רוצה ה' בעמו ומתכבדים ככה מצוה זו כל מיני רצונות, כל מיני תשוקות - שאל אביך ויגידך זקינך ויאמרו לך, כחינת דיקנא, על כן כבר בעת מציאת השמן לנר מתעורר הרצון העליון כי כבר מעת התשוקה מתעורר נח"ר למעלה.

מודים - מכלל דפליגי, יסד העבודת ישראל את מידת ההוד, בחנוכה שנתקן מידת ההוד לגמרי עד השורש מתגלה כי לא היתה מעולם הבדל ופולגותא בין רצון בני ישראל לרצון הבורא, לפעמים מכוסה היא, לא תמיד מתגלה, אך תמיד תמיד קיימת היא ובאשר נלך תלך היא עמנו אף למקומות הנמוכים והשפלים ביותר.

הנותר מן המנחה

זהו גילוי כתר כל הכתרים - רצון כל הרצונות, כן נראה לא נראה, רוצים אנו ורוצים אנו באמת! רצון עליון זה מתגלה בימי החנוכה בהעלותנו את הנרות, על כן גילו לנו צדיקי הדורות כי גמר החותם נחתם בזאת חנוכה, בדין של חנוכה עומד מול כסא הכבוד רצון היהודי ומבטל כל הגזירות, ממתיק כל הדינים וממשיך גזירות טובות ישועות ונחמות. נר חנוכה שהותיר - הכין היהודי שמן לנר בכדי שידלוק, חפץ ומשתוקק לחיי דבקות, אך לא נגה אור והנר לא דלק בנפשו מה יעשה בנותר, מה נעשה ברגשי ליבנו המכובים, אמר רבי תנחומא 'כך שנו רבותינו' - צדיקי הדור גילו ומגלים לנו 'כיון שהקצה למצוה אסור להשתמש הימנו' - על אף שחושב אתה שהנה חלפו עברו ימי החנוכה ולא נותר בידך מאומה מן האור הזה, אך הרצון, הרצון קיים גם קיים ממנה תקשור כתר להשי"ת, כתר שינצנץ למרחקים, אבני החן שבה יקשטו את כל רצונותיך אף הנמוכים ביותר.

כתר זה יהיה לראשנו ובה נדע חכמה לנפשנו בכל ימי החורף הקצרים וליילי טבת הארוכים, כי אף אם לא עולה בידינו לעשות רצונו ואף אם חשוק ליבנו, יענוד כתר הרצון את מוחנו, ירוממו וישגבנו ובאורו נראה אור.